

Son borc əvəzi vida sözü

Son zamanlar ölüm yaman çoxalıb. Bir tərəfdən İkinci Qarabağ müharibəsində itirdiyimiz igidlərimiz, bir tərəfdən də gözə görünməz düşmənimiz olan koronavirus pandemiyasının canları alması...

Doğuluğum Dağtumas kəndinin də, uzun müddət məskunlaşmış olduğumuz Saatlı rayonunun Azadkənd kəndinin də adamları arasında ölüm halları çoxalıb. Azadkənd məktəbində müəllim yoldaşım olan Fətullayev Zahid Mustafa oğlunun 57 dünyasını dəyişməsi xəbəri də məni çox mütəəssir etdi. Elə bil Əzrayıl ova çıxıbı...

İndi də İş yoldaşlarım şair Ramiz Kərəmin, AMEA-nın müxbir üzvü, professor Kamran Əliyevin ard-arda gələn vəfat etməsi xəbərləri də bir yandan üzdü məni. BDU-nun müəllimi Kəmale İslamzadənin həyat yoldaşı ilə qaynının vəfati xəbərləri də acı yel kimi bir yandan əsdi. Adətdir ki, rəhmətə gedən adamın hüzr məclisini gedərsən, yas sahibinə başsağlığı verərsən. Lakin zəmanə elə pis gətirib ki, koronavirus pandemiyasının tügən etməsi səbəbindən heç hara gedə bilmirsən. Qalırsan öz içindən yana-yana. Axi dərd-kədər elə bir şeydir ki, dostlar-tanışlar, doğmalar arasında bölüştükçə azalar, yüngüllük tapıb rahatlaşar insan.

Böyükə bilmədiyimiz dörtlər qurğusun yükü olub asılar ürəyimizin başından. Bu gün məni özünə ən yaxın dost hesab edib, ünvanına-adıma şeir həsr eləmiş iş yoldaşım şair Ramiz Kərəmin aramızdan vaxtsız getməsi məni bir acı duyğu kimi yandırıb yaxır. Heç olmasa bir iş yoldaşı kimi, bir munis dost kimi dəfn mərasimində iştirak etməklə özündə bir sakitlik tapa biliydim kaş. Bu da mümkün olmadı. Bir dəfə hansısa bir məclisdə Gədəbəydən olan alim dostum Ramin Allahverdi, Ramiz Kərəm və mən bir yerdə, bir masa ətrafında oturmuşduq. Söhbət hərləndi-firlandı, gəlib dayandı mənim üstümde. Ramiz Kərəm Raminə üz tutub dedi ki, incimə, biz yerli olsaq da – eyni rayondan, Gədəbəydən olsaq da mən Şakiri bir dost kimi, insan kimi səndən çox istəyirəm, Şakir ayrı cürə oğlanıdır dedi.

Əslində Ramiz Kərəm bir insan kimi ürəyindəkini açıb dedi, ikiüzlülük eləmədən qəlbindən gələni dedi. Axi Ramiz həm də şair idi, şair kimi də saf duyğu ilə fikrini açıq bildirmişdi.

Amma sağ olsun Ramin dostumuzu da. O da Ramizin sözünü qəribliyə salmadı. İnciyib eləmədi, Şakiri elə mən də çox istəyirəm. Düz eləyirsən, Şakir çox istənilmeli qardaşdı, -dedi. Onu da deyim ki, Ramin Allahverdinin də şairliyi var. Bəlkə də bu cür açıqırəklilik bir tərəfdən də onun şairtəbiətliliyindən irəli gəlirdi ki, Ramiz Kərəmin saf duyğu ilə dediklərindən alınmadı, əksinə, onun sözündən sevindi, həle üstəlik sözünə söz verib onun dediklərini də təsdiqlədi.

İndi ey gidi dünya, ey fani dünya, sənin üstündə gəzməyə sənə ağırliquş etdi Ramiz Kərəm? Nə çox gördün ona bu dünyada yaşamağını?

Heç 60-i hələ tamam eləməmişdi də o. "Bütün sevdiklərim, unutduğularım" ("Avropa", 2007), "Mən sözdən asıldım" ("Vətənoğlu", 2015) adlı şeirlər kitablarından sonra təzəcə nəşr etdirdiyi "Sərçə qanadında qurğusun yüksü" ("Zərdabi Nəşri" MMC, 2020) adlı şeirlər kitabı-

nın sevincini də qədərincə yaşamadı. Atalar üç-dən deyibmiş sanki. Bu üçüncü kitabı elə bil Ramiz Kərəmin oxuduğu qu nəgməsi kimi sonuncu kitabı imiş...

Bax bu cür qəlbimə-könlümə yaxın olan münis bir insani bir iş yoldaşı kimi itirməyimin ağrı-acısı ürəyimdən çəkilib getməmişdi ki, ardınca daha bir doğma insanın – iş yoldaşımız olan görkəmli alim-pedaqoq, professor, AMEA-nın müxbir üzvü Kamran Əmən oğlu Əliyevin dünyasını dəyişməsi xəbərini eştidik. El arasında Kamran müəllim kimi azman alımlarən dağdan ağır kişi deyərlər. Dağdan ağır kişi olan Kamran Əliyevin dağ kimi yerindən qopması içimizdə bir zəlzələ gücündə olan tufan qopartdı, elə bil dün-yamız uçulub başımıza töküldü bu ağır xəbərdən. İnstitutumuzda Folklor və yazılı ədəbiyyat şöbəsinin müdürü idi. Folklorumuzun da, yazılı ədəbiyyatımızın da dərindən bilicisi idi. Sözün əsl mənasında biləndər idi. Alim sözünün Azərbaycan dilindəki adı biləndər sözüdür. Bəli, o, əsl biləndər kimi də şirin-şirin danışib söhbət edərdi. Onun elmi mövzudakı danışıği da bir ağ-saqqalın öz nəvələrinə nağıl danışması sayaq xoş təsir oyadırdı, asanlıqla mənimlənilirdi onun elmi izahları da. Çünkü mayası xəlqilikdən yoğrulmuşdu deye bir alim kimi də, folklorşunas kimi də, aqsaqqal kimi də xalq dilində, sadə və aydın dildə danışırırdı. Elmi diskussiyalarda da həmişə təmkinlə iştirak edərdi. Dəfələrlə mübahisəli məqamlarda mən özüm saxlaya bilməyib müdaxilə etmişəm, öz fikrimi ortaya qoymuşam. Həmin məqamlarda da Kamran müəllim müdrik insan kimi səbrlə dinləyib və elmi həqiqətin tərəfini saxlayıb. Düzü, etiraf edim ki, sonralar özüm özümdən utanmışam ki, mən Kamran müəllim kimi nəhəng alimin qabağında gərək "başı yekəlik eləyib" danışmayadım, böyük-kiçik yeri bileydim. Ancaq bizim Kamran müəllim də böyüklik göstərib elə Kamran müəllim kimi heç vaxt heç nəyi bənsitməmişdi, yəni mənim söhbətə müdaxilə edib fikir bildirməyimin əleyhinə getməmişdi, əksinə, təqdiredici halda təsdiqləmişdi. Onun bu cür haqqın tərəfində olmasında elə mənim dilimi açırdı, çəkinmirdim...

Bax belə bir istiqanlı insan, böyük alim idı bizim Kamran müəllim. El dilincə desək, dağdan ağır kişini, elmi leksikonla ifadə eləsək, professor, Əməkdar elm xadimi, AMEA-nın müxbir üzvü olan dəyərli elm xadimini II Fəxri Xiyabanda dəfn etdirər. Adı zamanlar olsayıdı, böyük bir izdiham onu son mənzilə yola salacaqdı. Lənətə gəlmış pandemiya son borcumuzu da istədiyimiz kimi verməyə imkan vermir. Adətən mərhumla vida mərasimində mollalar camaata üz tutub mərhüm şəxsin kiməsə borcu olub-olmadığını soruşar, halallıq verilməsini təklif edər. Koronavirus pandemiyası cəmiyyətin başına elə bir bəla açıb ki, biz dünyasını dəyişənlərimizin yanında borclu qalırıq. Dəfəndə iştirak etmək, yəsahibinin məclisində iştirak edib başsağlığı vermək-təskinlik vermək kimi son borcumuzu verebilmirik. Ruhlarınız bizdən inciməsin, yaxınlarınız üzrlü saysın. Bir olan Allaha onsuz da agahdır hər şey. Təki Allah yerinizi cənnətlik eləsin. Amin!